

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Економіка торгівлі»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Підприємництво, торгівля та логістика»
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	Бакалавр

Науково-педагогічний працівник, який веде дану дисципліну –

Миколенко Інна Григорівна, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних наук, доцент

Контактний телефон	50-92-05
Електронна адреса	MykolenkoInna@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3188

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	полягає у формуванні у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності, економічних характеристик окремих видів торговельної діяльності, господарсько-фінансової діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.
Тривалість	Зкредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Методи – словесні, наочні, практичні.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з базових економічних дисциплін
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і логістики й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	ЗК02. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
ПР05. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування баз даних у сфері підприємництва, торгівлі та логістики.	ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПР012. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких,	СК14. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних та логістичних структур.
	СК20. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній діяльності та сфері логістики.

<p>торговельних і логістичних структур</p> <p>ПР018. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній діяльності та сфері логістики.</p> <p>ПР019. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та логістичних структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p> <p>ПР020. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і логістичних структур з урахуванням ризиків.</p>	<p>СК22. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та логістики з урахуванням ризиків.</p>
---	--

Тематичний план навчальної дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Види робіт</i>	<i>Завдання самостійної роботи у розрізі тем</i>
Модуль 1. Торгівля як вид економічної діяльності, її засади, форми, характеристика та товарооборот		
Тема 1. Торговельне підприємство в системі ринкових відносин.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Принципи здійснення торговельної діяльності. 2. Місце та роль торгівлі в розвитку товарно-грошових відносин в період функціонування ринку.
Тема 2. Управління товарооборотом підприємств торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Роль послуг у розвитку торгівлі. 2. Сутність, природа та особливості послуг в галузі торгівлі.
Тема 3. Формування товарних запасів на підприємствах торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Товарне виробництво і товарний обіг у системі суспільних відтворень. 2. Торгівля як форма товарного обігу, як галузь економіки.
Тема 4. Товарне забезпечення обороту торговельного підприємства.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Споживач – центральна фігура у ринкових відносинах. 2. Товари та послуги як об'єкти торгівлі, їх особливості в ринкових умовах.
Тема 5. Управління персоналом на підприємствах торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Економіка торговельного підприємства як наука та її формування в умовах ринку. 2. Методи науки «Економіка торговельного підприємства»
Модуль 2. Ресурси торговельного підприємства та ефективність їх використання		
Тема 6. Управління витратами торговельного підприємства.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Економічна сутність і функції організації торгівлі. 2. Торгова організація як соціально-економічна система. 3. Класифікація торгових організацій.
Тема 7. Формування доходів торговельного підприємства.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Тенденції роздрібного товарообігу в Україні. 2. Зарубіжний досвід розвитку оптової торгівлі. 3. Особливості формування капіталу торговельних підприємств.
Тема 8. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Резерви підвищення продуктивності праці в торгівлі та шляхи її використання за сучасних умов господарювання.

		2. Вибір форм і систем оплати праці на торговельних підприємствах різних форм господарювання.
Тема 9. Ризики підприємницької діяльності в торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Сучасна державна політика в сфері оплати праці. 2. Франкування цін. 3. Стратегії ціноутворення на торговельному підприємстві.
Тема 10. Фінансове планування підприємствах торгівлі.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Динаміка рівня прибутковості торговельних підприємств України.

Інформаційні джерела

Основні:

1. Anupam Nanda, Yishuang Xu, Fangchen Zhang How would the COVID-19 pandemic reshape retail real estate and high streets through acceleration of E-commerce and digitalization? Journal of Urban Management 2021. Volume 10, Issue 2. P. 110-124.
2. Dhruv Grewal, Dinesh K.Gauri, Anne L.Roggeveen, RajSethuraman. Strategizing Retailing in the New Technology Era. Journal of Retailing. 2021. Volume 97, Issue 1. P. 6-12.
3. Dinesh K.Gauri, Rupinder P.Jindal, Brian Ratchford Edward Fox and other. Evolution of retail formats: past, present, and future. Journal of Retailing. 2021. Volume 97, Issue 1. P. 42-61.
4. Marshall Fisher , Ananth Raman.The New Science of Retailing: How Analytics are Transforming the Supply Chain and Improving Performance. Boston, MA, United States. Harvard Business Review Press. 2010. 272 p.
5. Балджи М. Д., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с.
6. Бердар М. Фінанси підприємств: навч. посіб. К: ЦНЛ, 2019. 352 с.
7. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
8. Бойчик І.М., Собко О.М., Спьяк Г.І. Рівень та якість торговельного обслуговування: сутність та співвідношення понять. Інноваційна економіка. 2021. № 3-4. С. 118-123.
9. Власова Н.О., Гросул В.А., Круглова О.А., Чорна М.В. Економіка торгівлі: навч. посіб. Харків: Світ Книг, 2014. 473 с.
10. Економіка та організація торговельних підприємств: практикум. [Навч. посібник]. [М.В. Семикіна, Л.Д. Запірченко, С.С. Матієнко та ін.] / [за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної М.В.]. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 212 с.
11. Ільчук М. М., Панкратова Л. Л. Розвиток торгівлі та проблеми в ланцюгах товаропостачання продовольства в Україні. Економіка АПК. 2020. №8. С.22-31.
12. Карнаушенко А. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку роздрібного товарообороту в Україні. Ефективна економіка. 2019. №1. URL: <http://dSPACE.ksau.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/1609/53.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
13. Карпюк Г.І Основи підприємництва. Навчальний посібник. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, 2020. 108 с.
14. Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В. Економіка підприємства: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
15. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібн. Чернівці: Чернівець. нац. Ун-т ім. Ю.Федьковича. 2020. 192 с.
16. Мокляк М.В., Сафонов М.С., Максименко Є.М. Аналіз методів формування асортиментної політики торгового підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип.27. С.204-209. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/33.pdf
17. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. К.: ЦНЛ. 2019. 384 с.
18. Національний стандарт України “Оптова та роздрібна торгівля. Терміни та визначення понять: ДСТУ 4303:2004” URL: <http://www.profiwins.com.ua/ru/directories1/dstu4303.html>

19. Олініченко К.С. Товарні запаси в роздрібних торговельних підприємствах. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe?...2...PDF/...pdf

20. Організація торгівлі: підручник. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом'як Ю.М. К.: ЦНЛ. 2019. 632 с.

Додаткові:

1. Болтянська Л.О., Прус Ю.О., Терещенко М.А. Економіка та організація торгівлі: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2021. 162 с

2. Пона YASNOLOB, Nataliia DEMIANENKO, Oleksii ZORIA, Oleksandr GALYCH, Inna MYKOLENKO (2022) Tourism of Ukraine as a type of business before and during the war. Journal of Environmental Management and Tourism, Volume XI, Issue 5(45) Winter 2022.

3. Mykolenko I.Hr. Competitive potential branding model of subjects of Agro-food economy sector Ukraine / P.M. Makarenko, V.I. Pilyavsky, I.Hr. Mykolenko, O.O. Varchenko, A.V. Ipatov

4. Кононенко Ж.А., Миколенко І.Г., Кононенко О.А. Факторний аналіз фінансових результатів підприємства. Інфраструктура ринку. 2022. № 69. С. 86-90 URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/69_2022/17.pdf

5. Миколенко І.Г., Макаренко П.М., Гужва Н.В. Прогнозування прибутку підприємства з використанням MS EXCEL PREDICTION OF BUSINESS PROFIT USING MS EXCEL. Інфраструктура ринку. 2022. Випуск 68. С. 118-123. http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/22.pdf

6. Миколенко І.Г., Макаренко П.М., Репіна, М.С. Інноваційне управління галуззю рослинництва на підприємстві. Innovative management of the field of crop production at the enterprise. Економіка та суспільство. 2022. Випуск 44. С. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1883/1813>

7. Миколенко І.Г., Міненко С.І. Організаційні засади формування стратегій підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 2. С. 38-45. <file:///C:/Users/User/Downloads/7.2-38-45.pdf>

8. Миколенко І.Г., Смігунова О.В., Романашенко М.О. Роль корпоративної культури в успішному розвитку системи управління персоналом підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. Економічні науки. № 5. Том 1. С. 37-42. [http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekonnew/2022/VKNU-ES-2022-N5Part1\(310\).pdf](http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekonnew/2022/VKNU-ES-2022-N5Part1(310).pdf)

9. Панкратова Л.Л. Організація торгівлі. Електронний навчальний курс на порталі Elearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3725>

10. Підприємництво і торгівля: навч. посібник. Волинчук Ю.В. та ін. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 620 с.

11. Рокочка В.В., Алькема В.Г., Терехов В.І., Одягайло Б.М., Ковтонюк К.В та інш. Міжнародна торговельна діяльність: підручник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «Крок»., 2018. 698 с.

12. Сахно Є.Ю., Дорош М.С., Ребенко А.В. Менеджмент сервісу: теорія та практика. К.: ЦНЛ. 2019. 328 с.

13. Соболев В.О. Дослідження класифікацій типів та форматів роздрібних торговельних підприємств. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2008_4/25%20.pdf

14. Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник [за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник]. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

15. Цимбалюк Ю.В. Розвиток оптової та роздрібно торгівлі як форм комерційного посередництва на товарному ринку. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/soc.../12-39.pdf

16. Юрко І.В. Торговельне підприємство: навчальний посібник, Київ: Центр учбової літератури, 2018. 232 с.

17. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. вид. 2-ге перероб. і доп. К: Видавництво Ліра-К, 2020. 596 с.

18. Яскал О.О., Яскал І.В., Лопашук І.А. Економіка та організація торгівлі: практикум. Чернівці: Черн. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 132 с.

Інтернет-ресурси

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyupadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyala-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/uk/bezpeka-zhittiediyalnosti>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): Виконання навчальних завдань - 14 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	30
Модуль 2 (теми 5-8): Виконання навчальних завдань - 14 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	30
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10

Форма роботи	Вид роботи	Бали
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни